

The Centre of Excellence in Law, Identity and the European Narratives (EuroStorie)

Launch Seminar, 25 January 2018

Runeberg Hall, University of Helsinki main building (Fabianinkatu 33)

Tanja Börzel: *Europe in Crises. Research the EU into Demise?*

The EU may not have met the expectations of many EU scholars muddling through crises rather than propelling forward. Reports about its demise, however, appear greatly exaggerated. Rather than taking it as a forgone conclusion that the EU is doomed, I will outline a research strategy to assess the state of European integration and the EU. Acknowledging the ‘pro-integration bias’ in EU studies, I argue that we need a more differentiated conceptualization of integration that takes disintegration rather than stagnation as the opposite value of integration. Even then, though, there is no real evidence that the EU is to collapse and terminate. This is not to say that there are no signs of disintegration. Nationalist, exclusionary discourses and practices of non-compliance reinforce each other in creating *potential* for disintegration. But even if they resulted in disintegration, this would not necessarily mean the end of the EU nor of EU studies. If theories can explain why European integration has moved forward, reversing their causal logic should be able to explain why it is not or relapses.

1

EU ei ole ehkä täyttänyt kaikkien EU-tutkijoiden toiveita eteenpäin menemisestä, vaan sen sijaan juuttunut kriisistä toiseen. EU ei kuitenkaan ole tuhoontuomittu. Tässä esitelmässä esitellään tutkimusstrategia EU:n yhtenäistymisen ja EU:n itsensä nykytilan tutkimiseksi, joka ottaa huomioon EU-tutkimuksessa usein esiintyvän vinouman, jossa EU:n yhtenäistyminen nähdään aina positiivisena. EU:n

yhtenäistymisen vastakohtana tulee nähdä erkaantuminen, ei yhtenäistymisen pysähtyminen. Ei ole näyttöä siitä, että EU olisi romahtamisen partaalla, mutta ei voida myöskään sanoa että erkaantumisesta ei olisi mitään merkkejä. Kansallismielinen diskurssi ja piittaamattomuus EU:n yhteisistä säännöistä ruokkivat toisiaan ja luovat potentiaalia erkaantumiselle. Vaikka ne johtaisivatkin erkaantumiseen, se ei välttämättä tarkoittaisi loppua EU:lle tai EU-tutkimukselle. Jos on mahdollista selittää teoreettisesti, miksi eurooppalainen yhtenäistyminen on edennyt, seuraten samaa logiikkaa takaisinpäin olisi mahdollista selittää, miksi yhtenäistyminen ei etene tai jopa taantuu.

Kaius Tuori: *Narratives of Crisis and the Changing Ideas of Europe: The CoE idea in context.*

The dilemma on the current European crises is that popular support for the ideals behind the EU, such as human rights, equality and shared prosperity, has dropped inside the union, while the massive wave of migrants making their way into the union are seeking precisely that: security, rule of law and economic opportunity. European integration rests on a narrative of teleology, of an ever closer union between European nations being vital to prevent totalitarianism, conflict and war. Much of the earlier scholarship on European integration and the law has been constitutional, examining the issues of European constitutionalism within its framework. In contrast, this CoE seeks to critically investigate the foundations of the European narrative about a shared heritage of law, values and ideals. The purpose is to examine the crisis through the development of conflicting narratives of Europe in 20th century thinking and its impact in contemporary policies and popular perceptions. The historical narrative of totalitarianism and, ultimately, the Holocaust, pervades European historical consciousness, but equally it serves to legitimate the idea of shared European legal roots in democracy, rule of law and legality. The aim is to study the emergence of these ideas as a response to the 20th century crises such as the Second World War as historical constructs and the rise of nationalistic counternarratives as challenges to the legitimacy of the project and the legal ideals it incorporates. Through a critical examination of the roots of the teleological narrative and its

implications to law, society and culture, of rationality, legality, tolerance and pluralism, it argues that historical consciousness and identity are crucial to the formation of not only European identities but also its legitimacy.

Eurooppalainen projekti on kriisissä, minkä useimmat nykyään myöntävätkin. Sen sijaan Euroopan nykyiset kriisit ovat paljastaneet omituisen dilemman, jossa unionin sisällä tuki niille ihanteille joiden varaan EU perustettiin (kuten ihmisoikeudet, tasa-arvo ja yhteinen taloudellinen menestys) on rapautunut, mutta unioni houkuttelee valtavia määriä pakolaisia ja siirtolaisia jotka tavoittelevat juuri samoja asioita: turvallisuutta, oikeudenmukaisuutta ja taloudellisia mahdollisuuksia. Eurooppalainen integraatio ja sen oikeudellinen tutkimus on perustunut paljolti valtiosääntötason tutkimuksen instituutioista. Tämä huippuyksikkö lähestyy asiaa päinvastaisesta näkökulmasta tutkimalla eurooppalaista oikeuskulttuuria, arvoja ja ihanteita kertomuksina, joissa kilpailevat yhteisten juurien ja kansallisten erityispiirteiden kaltaiset teemat. Tarkoituksena on selvittää kuinka holokaustin ja totalitarismin kokemus sai eurooppalaiset ajattelijat luomaan idean uudesta oikeusvaltioon ja demokratiaan perustuvasta Euroopasta ja miten tämä vaikuttaa yhä EU:n toiminnassa. Huippuyksikön tavoite on vaihtaa näkökulmaa unionista poliittisena projektina kohti laajempaa kuvaa siitä kuinka erilaiset yksilötason kokemukset muovautuvat paitsi kertomuksiksi, myös identiteetin rakennuspalikoiksi. Siten yksilötason kokemus voi muuttaa ratkaisevasti näkemystä perustavanlaatuisista asioista kuten legitimitetistä tai rationaliteetista. Koetaanko Eurooppa omaksi?

Jacob Giltaij: *Law and the Uses of the Past*.

The subproject *Law and the Uses of the Past* will study the emergence of the idea of a shared legal past in Europe as a key to future integration. In recent years, scholars like Zimmermann have argued for law as a product of a shared European culture extending to ancient Greece and Rome. But how does this narrative relate to the long tradition of nationalistic ideals of the ethnic and cultural basis of law as exclusive to a nation, utilized by Nazism and xenophobic critics of migration? The idea of a shared European legal past first emerged as a reaction to totalitarianism in the 1930s partly

in the works by exiled Jewish scholars in the US and UK and gained traction during the Cold war as a liberal anticommunist narrative. The narrative of human rights was equally propelled by the internationalist reaction against the horrors of the Second World War and transatlantic influences, but traced its lineage to the Enlightenment, and even further back. In this regard, we can think of Hannah Arendt's "right to have rights" and the relation between human rights, international law, and "crimes against humanity" in the works of Hersch Lauterpacht, both of which are to a large degree conceptualized within real or invented historical frameworks.

Huippuyksikön alaprojektissa *Law and the Uses of the Past* tutkitaan sitä, miten ajatus yhteisestä eurooppalaisesta oikeusperinnöstä Euroopan yhtenäistymisen välineenä on syntynyt. Useat tutkijat, kuten Reinhard Zimmermann, ovat esittäneet ajatuksen, että laki ja oikeus jaetun eurooppalaisen kulttuurin tuotteena ulottuu antiikin Kreikkaan ja Roomaan saakka. Kysymme myös, miten tämä narratiivi voidaan suhteuttaa pitkään kansallismielisten ideaalien jatkumoon, jossa etniseen ja kulttuuriseen taustaan perustuva laki ja oikeus nähdään kansallisvaltiolle eksklusiivisena? Ajatus yhteisestä eurooppalaisesta oikeusperinnöstä esiintyy ensimmäisen kerran Iso-Britanniaan ja Yhdysvaltoihin paenneiden juutalaisten tutkijoiden kirjoituksissa, ja uudelleen kylmän sodan aikana liberaalissa, anti-kommunistisessa narratiivissa. Narratiivi ihmisoikeuksista sai voimaa yhtä lailla kansainvälisestä vastareaktiosta toisen maailmansodan kauheuksiin, mutta näki myös juontuvansa valistuksen ajasta ja jopa kauempaa historiasta. Tähän liittyvät myös Hannah Arendtin "oikeus oikeuksiin" sekä ihmisoikeudet, kansainvälinen oikeus ja "rikokset ihmisyyttä vastaan" Hersch Lauterpachtin kirjoituksissa.

Timo Miettinen: *Discovering the Limits of Reason - Europe and the Crisis of Universalism*.

The subproject *Discovering the Limits of Reason - Europe and the Crisis of Universalism* argues that the idea of European universalism – the all-encompassing applicability of its values, practices and institutions – lies at the core of the modern project. This idea has legitimized not only the political development of European

societies but also the propagation of European norms to other cultures. The subproject focuses on the crisis of European universalism in the aftermath of the WWI. It investigates into the unique relativisation of European rationality in the philosophical, legal, scientific, theological and anthropological discourses of the inter-war period and the subsequent attempts to rethink the idea of universalism in the works of Continental philosophers. According to the central hypothesis, the competing political responses of the mid-war period can be understood in regard to different narratives of universalism.

Huippuyksikön alaprojekti *Discovering the Limits of Reason - Europe and the Crisis of Universalism* keskittyy eurooppalaisen ihmiskuvan ja kulttuurikäsitteiden teemoihin. Alaprojekti selvittää erityisesti eurooppalaisen rationaalisuuden murrosta 1900-luvun filosofiassa ja aatehistoriassa. Tämän murroksen ytimessä oli universalismina tunnetun ajatussuunnan kriisiytyminen erityisesti ensimmäisen maailmansodan jälkeen: Eurooppa ei enää edustanut yleispätevää järkeä tai historian korkeinta päämäärää, vaan se alettiin nähdä kulttuurina muiden joukossa. Tämän kehityksen seuraukset olivat kahtalaisia. Yhtäältä optimistiset historiakäsitykset korvaantuivat pessimistisillä, usein jopa apokalyptisilla visioilla, jotka ennakoivat Euroopan väistämätöntä tuhoa. Toisaalta monet ajattelijat pyrkivät muotoilemaan järjen tai rationaalisuuden käsitteen tavalla, joka pystyisi tunnustamaan ihmisen rajallisuuden, historiallisuuden sekä sidoksen yhteisöön. Tällä ihmiskuvan murroksella oli merkittäviä vaikutuksia muun muassa politiikan teoriaan. Alaprojekti on luonteeltaan monitieteinen ja tutkii rationaalisuuden murrosta muun muassa filosofisissa, oikeustieteellisissä, teologisissa ja antropologisissa diskursseissa. Sen käsittelemät teemat ovat yhä edelleen ajankohtaisia pohdittaessa eurooppalaisen integraation luonnetta ja päämäärää sekä länsimaisen liberalismien kohtaloa.

Magdalena Kmak: *Migration and the narrative of Europe as an “Area of freedom, security and justice”*.

The subproject *Migration and the narrative of Europe as an “Area of freedom, security and justice”* traces narratives of Europe, traversing through both historical and current experiences of exile. It focuses on the impact of exile on shaping the

European legal, social and religious/cultural narratives. The sub-project breaks up with the perception of exile as one-sided and static transfer of knowledge and approaches it as dynamic and generative process. It traces the role of exile and refugee experience in constructing the European legal and theological thought, in particular, the European identity grounded in the idea of rule of law and human rights.

The subproject tackles such questions as:

1. What is the role of broadly understood forced displacement (exile, refuge, statelessness, internment and detention) in the production of the idea of Europe and, on more abstract level, in generating scientific knowledge and cultural and political ideas?
2. What is the idea of Europe and European democracy, human rights and the rule of law, that emerges from the experience of historical and contemporary exiles, refugees and asylum seekers?
3. How the idea of Europe developed under the conditions of forced displacement relates to the official narratives of the policy papers produced under the auspices of the Council of Europe and the European Union?

Huippuyksikön alaprojekti *Migration and the narrative of Europe as an “Area of freedom, security and justice”* tutkii eurooppalaisia narratiiveja sekä historiallisten että nykyisten maanpaon kokemusten kautta. Alaprojekti tutkii maanpaon vaikutusta eurooppalaiseen oikeudellisiin, sosiaalisiin, uskonnollisiin ja kulttuurisiin narratiiveihin. Alaprojekti hylkää näkemyksen maanpaosta yksipuolisena ja staattisena yhdensuuntaisena tiedonsiirtona, ja katsoo sitä dynaamisena prosessina. Alaprojektin tutkimuksessa seurataan maanpaon roolia ja pakolaisuuden kokemuksen merkitystä eurooppalaisen oikeudellisen ja teologisen ajattelun kehityksessä, ja erityisesti eurooppalaisen, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksiin perustuvan identiteetin kehityksessä.

Alaprojekti tutkii seuraavankaltaisia kysymyksiä:

1. Mitä roolia pakkosiirron ja pakkomuuton kokemukset (kuten maanpako, pakolaisuus, valtiottomuus, internointi) näyttelevät siinä kehityksessä, jossa ajatus Euroopasta syntyi? Entä mitä roolia nämä kokemukset näyttelevät tieteellisen tiedon ja kulttuuristen ja poliittisten käsitteiden synnyssä?
2. Mikä on se ajatus Euroopasta ja eurooppalaisesta demokratiasta, ihmisoikeuksista ja oikeusvaltiosta, joka voidaan nähdä historiallisten ja nykyisten siirtolaisten, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kokemuksissa?
3. Miten pakkosiirron ja pakkomuuton aikana syntynyt ajatus Euroopasta suhteutuu siihen viralliseen Eurooppa-narratiiviin, joka voidaan nähdä Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin linjapapereissa?